

Adroddiad Monitro Blynyddol Safonau'r Gymraeg 2019- 2020

Cynnwys

Cynnwys	2
Rhagair	3
Crynodeb Gweithredol	5
Cefndir	6
Materion sy'n Codi	7
Grŵp Llywio Arweinwyr Gwasanaethau Cymraeg	7
Adnoddau Cymraeg i'r Staff	8
Cyfleoedd Hyfforddiant Cymraeg	8
Hyrwyddo'r Gymraeg	8
Y Cynnig Rhagweithiol	8
Cydymffurfio â Safonau'r Gymraeg	8
Safonau Cyflenwi Gwasanaethau	8
Safonau Llundio Polisi	16
Safonau Gweithredu	17
Pryderon a Chwynion	24
Symud Ymlaen	24

This document is available in English

Rhagair

Mae Mesur Iaith Gymraeg (Cymru) 2011 yn nodi fframwaith cyfreithiol sy'n gosod dyletswydd ar Fwrdd Iechyd Addysgu Powys (BIAP) i gydymffurfio â Safonau'r Gymraeg. Mae'r bwrdd iechyd wedi ymateb yn gadarnhaol i Safonau'r Gymraeg ac wedi defnyddio'r cyfle hwn i atgyfnerthu gofynion Cymraeg ac i wella ansawdd ac argaeledd ein gwasanaethau trwy gyfrwng y Gymraeg. Yn ystod 2019-2020, parhaodd y bwrdd iechyd gyda'i ymdrechion i weithredu gofynion deddfwriaeth Cymraeg, gan weithio'n agos gyda rheolwyr ym mhob maes gwasanaeth i sicrhau y gallant gydymffurfio.

Rydym wedi bod yn gweithio'n galed i godi ymwybyddiaeth o ofynion y Safonau a gyflwynwyd i Fyrddau ac Ymddiriedolaethau Iechyd yn GIG Cymru ym mis Mai 2020. Gwnaed ymdrechion sylweddol i brif ffrydio ac ymgorffori'r Safonau yn ein cynlluniau strategol a'n gweithdrefnau ac mae BIAP wedi datblygu sawl polisi a chanllawiau gweithdrefnol newydd i gynorthwyo staff i weithredu'r Safonau, darperir manylion pellach yn yr adroddiad hwn.

Mae Grŵp Llywio Arweinwyr Gwasanaeth Iaith Gymraeg newydd wedi'i sefydlu i fonitro gweithrediad y Safonau ar draws yr holl feysydd gwasanaeth. Mae'r rhwydwaith gweithredol hwn wedi bod yn allweddol wrth raeadru gwybodaeth i staff a hyrwyddo'r wybodaeth a'r adnoddau sydd ar gael i'w cynorthwyo. Mae ffocws allweddol y Grŵp Llywio wedi bod i gefnogi'r gweithlu i ddefnyddio'r Gymraeg yn eu gwaith o ddydd i ddydd gyda'r nod o gynyddu cyfleoedd i ddysgu'r iaith a hefyd i fagu hyder wrth ei defnyddio yn y gweithle.

Yn ogystal â gweithredu gofynion Safonau'r Gymraeg, prif ffocws y bwrdd iechyd yn ystod y cyfnod hwn oedd parhau i weithredu amcanion allweddol Fframwaith Strategol Mwy na Geiriau Llywodraethau Cymru a chodi ymwybyddiaeth egwyddorion "Y Cynnig Gweithredol". Mae sesiwn hyfforddi ymwybyddiaeth iaith Gymraeg newydd wedi'i chyflwyno i grwpiau staff allweddol er mwyn dwysáu eu gwybodaeth a'u gallu i wneud gwelliannau yn y gweithle a fydd o fudd i'n defnyddwyr gwasanaeth sy'n siarad Cymraeg a'u teuluoedd.

Mae ein Rheolwr Gwella Gwasanaeth ar gyfer Iaith Gymraeg wedi sefydlu cysylltiadau â chydweithwyr ledled Cymru i alluogi cysondeb a dull cydlynol o gynllunio iaith o fewn gofal iechyd. Mae dull gweithio ar y cyd hefyd wedi'i gymryd ar draws Powys gyda'n Rheolwr Gwella Gwasanaeth ar gyfer Iaith Gymraeg yn cysylltu'n rheolaidd â'r Grŵp Hyrwyddo a Herio Cymraeg yng Nghyngor Sir Powys (CSP) a Chymdeithas Sefydliadau Gwirfoddol Powys

(PAVO) i wneud gwelliannau i'n darpariaeth gwasanaeth ar gyfer preswylwyr Cymraeg eu hiaith ar draws Powys.

Hyderwn fod y wybodaeth a gynhwysir yn yr adroddiad hwn yn dangos ein hymrwymiad i ddod yn sefydliad dwyieithog sydd nid yn unig yn trin y Gymraeg yn gyfartal â'r iaith Saesneg, ond sydd hefyd yn mynd ati i hyrwyddo'r defnydd o'r Gymraeg yn y gweithle ac ar draws y sector gofal iechyd yn ein cymunedau ehangach.

Claire Madsen

Cyfarwyddwr Gweithredol Therapiau a Gwyddorau Iechyd

Arweinydd Gweithredol Cymreag a Chydraddoldeb

Crynodeb Gweithredol

Mae'r adroddiad hwn yn amlinellu'r camau a gymerwyd gan BIAP i weithredu Safonau'r Gymraeg fel yr amlinellir yn yr hysbysiad cydymffurfio.

Mae'n darparu manylion am y cynnydd a wnaed mewn meysydd gwasanaeth allweddol a chyflawniadau nodedig a fydd yn gwella ein gallu i ddarparu gwasanaethau gofal iechyd yn ddwyieithog. Mae'r rhain yn cynnwys gwelliannau a wnaed yn y meysydd allweddol canlynol:

- Gweithdrefnau recriwtio dwyieithog sy'n sicrhau bod y bwrdd iechyd yn ceisio recriwtio siaradwyr Cymraeg i swyddi lle nad oes llawer, neu dim staff sy'n siarad Cymraeg ac sy'n sicrhau bod ymgeiswyr sy'n siarad Cymraeg yn cael eu hannog i ymgeisio am swyddi ac nad ydynt yn cael eu trin yn anghyfartal â'u cymheiriaid Saesneg eu hiaith;
- Cynlluniau gweithredu Cymraeg adrannol sy'n helpu arweinwyr gwasanaethau a rheolwyr i ganolbwyntio ar y Safonau sydd fwyaf perthnasol i'w meysydd gwasanaeth. Mae'r cynlluniau gweithredu hyn hefyd yn ei gwneud hi'n haws monitro cydymffurfiaid â'r Safonau ar draws pob maes gwasanaeth, gan ganiatáu i'r bwrdd iechyd gyfeirio cefnogaeth a chynghor arbenigol wedi'i dargedu at dimau penodol sydd wedi dangos diffyg cydymffurfiaeth rannol neu ddiffygiol;
- Adnoddau iaith Cymraeg ar gyfer staff sy'n cael eu hyrwyddo i'r staff trwy gyhoeddiadau cyfathrebu rheolaidd ac sydd ar gael ar dudalen bwrpasol newydd ar y fewnwyd; a
- Sesiwn hyfforddi Ymwybyddiaeth Iaith Gymraeg newydd sy'n codi ymwybyddiaeth o'r Safonau ac egwyddor 'Y Cynnig Gweithredol' a fydd yn helpu timau i fynd i'r afael ag unrhyw heriau a nodi ymatebion ymarferol wrth weithredu'r Safonau.

Gellir dod o hyd at ragor o wybodaeth am yr uchod ynghyd â chyfrif manwl o gydymffurfiaid y bwrdd iechyd yn erbyn pob un o'r Safonau yn adran Materion sy'n Codi yn yr adroddiad hwn. Bydd y bwrdd iechyd yn defnyddio ei asesiad cydymffurfio i nodi'r camau gweithredu a'r meysydd ffocws allweddol wrth symud ymlaen yn 2020-2021.

Cefndir

Moderneiddiodd y Mesur Iaith Gymraeg (2011) y fframwaith cyfreithiol presennol ynghylch defnyddio'r Gymraeg wrth ddarparu gwasanaethau cyhoeddus. Mae'n cynnwys darpariaeth ynghylch statws swyddogol yr iaith Gymraeg a chyflwynwyd Comisiynydd Cymraeg a datblygiad Safonau'r Gymraeg.

Rhaid i BIAP ynghyd â Byrddau Iechyd ac Ymddiriedolaethau eraill yng Nghymru gydymffurfio â set o Safonau fel yr amlinellir yn [Rheoliadau Safonau'r Gymraeg \(Rhif 7\) 2018](#)

Yn y rheoliadau hyn, mae Gweinidogion Cymru wedi nodi 4 math o safonau y mae'n rhaid i BIAP gydymffurfio â nhw, sef:

- Safonau Cyflenwi Gwasanaethau
- Safonau Llunio Polisi
- Safonau Gweithredu
- Safonau Cadw Cofnodion

Er mai Gweinidogion Cymru sy'n nodi'r safonau, mater i'r Comisiynydd yw penderfynu ar y safonau y mae'n rhaid i gorff gydymffurfio â nhw. Ym mis Tachwedd 2018, cyhoeddodd y Comisiynydd hysbysiad cydymffurfio i BIAP a oedd yn amlinellu'r safonau y mae'n rhaid iddo gydymffurfio â nhw a'r dyddiad erbyn pryd y mae'n rhaid iddo gydymffurfio. Gellir dod o hyd i gopi o hysbysiad cydymffurfio [yma](#).

Mae'r Safonau hyn yn cynnwys gofyniad i BIAP fonitro gweithrediad y Safonau a chynhyrchu adroddiad blynyddol sy'n rhoi manylion ar sut mae'r bwrdd iechyd wedi cydymffurfio â'r Safonau.

Rhaid i'r holl staff gymryd cyfrifoldeb am weithredu'r Safonau ar draws BIAP. Bydd Arweinwyr Gwasanaethau'n monitro cydymffurfiad yn eu meysydd gwasanaeth eu hunain ac yn adrodd ar gynnydd i'r Rheolwr Gwella Gwasanaethau ar gyfer Cymraeg a fydd yn cynghori ac yn cefnogi gweithrediad y Safonau yn unol â hynny. Ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol, bydd y Rheolwr Gwella Gwasanaethau ar gyfer Cymraeg yn paratoi adroddiad blynyddol a fydd yn cael ei gyflwyno i'r Arweinydd Gweithredol dros yr Gymraeg a'i gymeradwyo gan y Pwyllgor Gweithredol a'r Bwrdd cyn ei gyhoeddi ar wefan y bwrdd iechyd.

Materion sy'n Codi

Mae BIAP yn falch o'r cynnydd a wnaed trwy gydol 2019-2020 mewn perthynas â'i ddarpariaeth gwasanaeth dwyieithog o ofal iechyd i'n defnyddwyr gwasanaethau yn Powys. Gwnaed newidiadau ar draws pob maes i sicrhau cydymffurfiaid â'r Safonau a fydd yn galluogi gwelliannau sylweddol i'n defnyddwyr gwasanaethau Cymraeg, staff, rhanddeiliaid a'r cyhoedd.

Grŵp Llywio Arweinwyr Gwasanaethau Cymraeg

Mae cyfres o gynlluniau gweithredu Cymraeg adrannol wedi'u datblygu a dynodwyd Arweinwyr Gwasanaethau i oruchwylio'r gweithdrefnau monitro. Mae Grŵp Llywio Arweinwyr Gwasanaethau Cymraeg newydd wedi'i sefydlu i fynd i'r afael ag unrhyw faterion ac i rannu enghreifftiau o arfer gorau. Mae hyn yn cael effaith gadarnhaol wrth godi ymwybyddiaeth ar draws y Bwrdd Iechyd ac yn annog darpariaeth gwasanaethau dwyieithog mwy rhagweithiol yn unol ag egwyddor 'Y Cynnig Gweithredol'. Mae'r Arweinwyr Gwasanaethau yn rhagweithiol wrth raeadru gwybodaeth berthnasol i staff yn eu meysydd gwasanaeth ac maent wedi cychwyn archwiliadau anffurfiol i fynd i'r afael â digwyddiadau o ddiffyg cydymffurfio. Defnyddir cynlluniau gweithredu Cymraeg adrannol i nodi meysydd y mae angen mynd i'r afael â hwy ym mhob maes gwasanaeth, gan ganiatáu i'r Rheolwr Gwella Gwasanaethau ar gyfer Cymraeg gynnig cefnogaeth a chynghor penodol i staff allweddol er mwyn hwyluso gwelliannau a gwella lefelau cydymffurfio. Gellir gweld enghreifftiau o'r dull wedi'i dargedu hwn yn yr enghreifftiau canlynol:

- Gweithdrefnau mewnol cryfach ar gyfer delio â phryderon a chwynion mewn perthynas â Safonau'r Gymraeg neu'r rhai a wneir trwy gyfrwng y Gymraeg. Rhoddwyd gwybodaeth ychwanegol ar adran pryderon a chwynion y wefan a gall staff groesgyfeirio digwyddiadau a gofnodwyd ar system Datix os oes cysylltiad â chydymffurfiaeth â Safonau'r Gymraeg, gan ei gwneud yn haws i'r bwrdd iechyd nodi a mynd i'r afael ag unrhyw faterion diffyg cydymffurfio posibl.
- Mae gweithdrefnau newydd ar gyfer cymeradwyo swyddi gwag ar waith i gydymffurfio â safonau sy'n ymwneud â gweithdrefnau recriwtio o fewn BIAP i sicrhau cydraddoldeb i ymgeiswyr sy'n siarad Cymraeg ac i hyrwyddo BIAP fel sefydliad dwyieithog.

Adnoddau Cymraeg i'r Staff

Mae tudalen Adnoddau Cymraeg newydd yn nawr ar gael i'r staff ar y fewnwyd. Mae'r dudalen hon yn cael ei chynnal gan y Rheolwr Gwella Gwasanaeth ar gyfer Cymraeg a'r Tîm Cyfathrebu ac mae'n cynnwys templedi dwyieithog, canllawiau ar gydymffurfio â'r Safonau, cefnogaeth a chynghor wrth ddelio â siaradwyr Cymraeg, a gwybodaeth am y cyfleoedd hyfforddi sydd ar gael.

Cyfleoedd Hyfforddiant Cymraeg

Mae amrywiaeth o gyfleoedd hyfforddi Cymraeg wedi'u hyrwyddo ac ar gael i'r holl staff gyda'r nod o gefnogi staff sy'n dymuno dysgu Cymraeg neu wella eu sgiliau presennol. Mae Arweinwyr Gwasanaethau Cymraeg wedi hyrwyddo'r cyfleoedd hyfforddi hyn ymhellach, yn enwedig i staff mewn meysydd allweddol fel gwasanaethau cleifion. Mae sawl aelod o staff eisoes wedi bachu ar y cyfle i fynychu'r cyrsiau Cymraeg a gynigir.

Hyrwyddo'r Gymraeg

Mae llawer o fentrau i godi ymwybyddiaeth o iaith a diwylliant Cymru yn cael eu cyflwyno fel gweithgareddau Dydd Gwyl Dewi ar y wardiau, hyrwyddo Diwrnod Hawliau Cymraeg newydd ar 6 Rhagfyr 2019 ac yn fwy nodedig, staff nyrsio a gymerodd ran yn 'Nyrsys', Cyfres dogfennol Cymraeg ar S4C a oedd yn dilyn nyrsys newydd gymhwyso paratoi i ofalu am gleifion ledled Cymru a oedd hefyd yn hyrwyddo'r defnydd o'r Gymraeg mewn lleoliadau gofal iechyd. Hefyd, cynhyrchodd y Tîm Cyfathrebu fideo hyrwyddo i'w ddefnyddio ar gyfryngau cymdeithasol am weithiwr cymorth gofal iechyd sy'n siarad Cymraeg sy'n defnyddio ei Chymraeg gyda chleifion ar y wardiau i ddangos buddion Cymraeg sgysiol sylfaenol wrth ddelio â chleifion sy'n siarad Cymraeg.

Y Cynnig Rhagweithiol

Gwnaed gwelliannau i'r ffordd y mae defnyddwyr gwasanaethau sy'n siarad Cymraeg yn cael eu nodi. Gall Gwasanaethau Cleifion recordio a nodi dewis iaith yr unigolyn ar yr adeg atgyfeirio a all ganiatáu i'r staff baru staff sy'n siarad Cymraeg â chleifion sy'n siarad Cymraeg. Mae BIAP hefyd yn parhau i asesu sgiliau ei weithlu er mwyn monitro argaeledd staff sy'n siarad Cymraeg, yn enwedig mewn cymunedau sydd â niferoedd uchel o siaradwyr Cymraeg.

Cydymffurfio â Safonau'r Gymraeg

Yn ychwanegol at yr enghreifftiau a ddarperir uchod, darperir manylion i ba raddau y mae BIAP wedi cydymffurfio â Safonau'r Gymraeg isod:

Safonau Cyflenwi Gwasanaethau

Safonau 1-7 yn ymwneud â gohebiaeth a anfonir gan y bwrdd iechyd
--

Cynnydd
Mae dogfen newydd Adnoddau a Chanllawiau i Reolwr wedi'i datblygu a'i hyrwyddo ar draws y bwrdd iechyd. Mae'r ddogfen hon yn gweithredu fel canllaw cyffredinol i'r holl staff ar sut i weithredu'r Safonau yn effeithlon. Dyluniwyd y ddogfen i'w defnyddio yn ystod cyfarfodydd tîm i ysgogi trafodaethau a sbarduno syniadau ar y ffordd orau i gydymffurfio â'r Safonau. Cynigir canllaw ar yr arfer gorau ar gyfer delio â gohebiaeth yn Gymraeg. Yn ystod 2019-2020, cynhaliwyd adolygiad o wasanaethau cyfieithu ac mae gan staff fynediad at wasanaethau cyfieithu proffesiynol i'w cynorthwyo gyda gohebiaeth Gymraeg mewn modd amserol.
Camau pellach i'w cymryd
Cyflwyno mecanwaith archwilio mewnol i fonitro cyfraddau cydymffurfio a pharhau i ddefnyddio data o Arolwg Monitro Blyneddol Comisiynydd y Gymraeg i bennu a chywiro unrhyw achosion o ddiffyg cydymffurfio.

Safonau 8 - 20 yn ymwneud â galwadau ffôn a wneir ac a dderbynnir gan y bwrdd iechyd
Cynnydd
Mae dogfen Adnoddau a Chanllawiau i Reolwr yn cynnwys gwybodaeth am ddelio â siaradwyr Cymraeg ar y ffôn. Yn ychwanegol at hynny, datblygir canllawiau ar wahân ar ateb y ffôn yn ddwyieithog ac ymdrin â galwyr sy'n siarad Cymraeg sydd wedi'i hyrwyddo i'r staff ar draws y bwrdd iechyd. Ar hyn o bryd o fewn ein canolfan gyswllt a'n prif dderbynfeydd ar draws BIAP, mae gennym 10 (10.4%) aelod o staff sy'n gallu delio â siaradwyr Cymraeg.
Camau pellach i'w cymryd
Mae gwaith yn parhau o fewn Gwasanaethau Cleifion i ddatblygu camau i fynd i'r afael â bylchau yn ein meysydd gwasanaeth cleifion lle nad oes llawer o ddarpariaeth i ddelio â galwadau ffôn trwy gyfrwng Cymraeg. Mae hyn yn cynnwys trafod opsiynau i gyflwyno gwasanaeth ffôn awtomataidd newydd ar draws BIAP a fydd yn caniatáu i alwyr gael eu cyfeirio at siaradwr Cymraeg wrth wneud galwadau i'r prif rif(au) ffôn. Bydd BIAP yn gweithredu'r gweithdrefnau cymeradwyo swyddi gwag newydd i nodi'r sgiliau Cymraeg sy'n ofynnol ar gyfer swyddi newydd a gwag o fewn Gwasanaethau Cleifion i sicrhau bod pob ymdrech yn cael ei gwneud i recriwtio siaradwyr Cymraeg i swyddi allweddol ar brif dderbynfeydd ac yn ein canolfan gyswllt. Bydd nodiadau atgoffa rheolaidd gyda chyingor ar arfer gorau ar gyfer Safonau 8-20 yn parhau i gael eu cyhoeddu i'r holl staff trwy'r Arweinwyr Gwasanaethau ac ar y fewnwyd i'r staff.

Safonau 20-22CH yn ymwneud â chyfarfodydd nad ydynt ar agor i'r cyhoedd
Cynnydd
Mae dogfen Adnoddau a Chanllawiau i Reolwr yn cynnwys gwybodaeth am gynnal cyfarfodydd gydag aelodau o'r cyhoedd. Mae ymgynghoriad pellach ag Arweinwyr Gwasanaethau Cymraeg wedi dangos y bydd staff sy'n siarad Cymraeg, lle bo hynny'n bosibl, yn cynnal cyfarfodydd gydag unigolion os yw'r unigolyn wedi nodi mai'r Gymraeg yw eu dewis iaith. Lle nad oes staff sy'n siarad Cymraeg ar gael i fynychu cyfarfodydd, mae gan staff fynediad at wasanaethau dehongli a all gynorthwyo. Mae manylion y gwasanaethau dehongli cymeradwy wedi'u hyrwyddo i'r staff a maent ar gael i'r staff ar y fewnwyd.
Camau pellach i'w cymryd
Parhau i fonitro lefelau cydymffurfio ac adborth gan Arweinwyr Gwasanaethau Cymraeg.

Safonau 23-25 yn ymwneud â chleifion mewnol a chynadleddau achos
Cynnydd
Gellir cofnodi dewis iaith cleifion mewnol trwy sawl sianel ar draws BIAP. Mae gan ein systemau electronig WPAS a WCCIS y gallu i gofnodi dewis iaith cleifion. Mae llawer o'n ffurflenni atgyfeirio defnyddwyr gwasanaethau hefyd yn gofyn i gleifion am eu dewis iaith. Mae mecanweithiau anffurfiol hefyd yn bodoli ar gyfer nodi cleifion mewnol a defnyddwyr gwasanaethau sy'n siarad Cymraeg, er enghraifft, cofnodi'r wybodaeth hon ar gofnodion cleifion ar y wardiau a byrddau llif gwybodaeth cleifion. Yn ogystal â dod o hyd i staff sy'n siarad Cymraeg trwy ein system ESR, gofynnwyd i reolwyr ddatblygu systemau lleol ar gyfer pennu a defnyddio staff sy'n siarad Cymru i drin cleifion mewnol sy'n siarad Cymraeg. (Mae hyn hefyd wedi'i gynnwys fel gweithred yn ein Cynllun Ymgynghoriadau Clinigol yn unol â gofynion Safon 110). Trefnir cynadleddau achos gan staff yn yr Awdurdod Lleol. Cynhaliwyd trafodaethau gyda'r Swyddog Iaith Gymraeg yng Nghyngor Sir Powys sydd wedi rhoi sicrwydd bod systemau ar waith i gydymffurfio â'r Safonau hyn pan fydd unigolyn yn dymuno mynychu cynhadledd achos a defnyddio'r Gymraeg fel eu

dewis iaith. Cyflawnir hyn naill ai trwy ddefnyddio aelodau staff sy'n siarad Cymraeg neu drwy wasanaethau dehongli cymeradwy.

Camau pellach i'w cymryd

Parhau i fonitro lefelau cydymffurfio a chysylltu â staff allweddol yng Nghyngor Sir Powys.

Safonau 26-32 yn ymwneud â chyfarfodydd a digwyddiadau sy'n agored i'r cyhoedd

Cynnydd

Defnyddir Cyfieithwyr Proffesiynol ar gyfer cyfarfodydd sy'n agored i'r cyhoedd fel y gwelwyd mewn Cyfarfodydd Cyffredinol Blyneddol blaenorol a'r digwyddiadau ymgynghori ac ymgysylltu ar gyfer Rhaglen Lles Gogledd Powys. Cynhyrchir gwybodaeth a dogfennaeth berthnasol hefyd yn ddwyieithog, er enghraifft dogfennau ymgynghori a chyflwyniadau PowerPoint. Gan adeiladu ar yr arfer da hwn, mae'r Tîm Cyfathrebu wedi datblygu canllawiau gweithdrefnol newydd 'Yr Iaith Gymraeg - Cyfathrebu a Marchnata' sydd wedi bod yn destun ymgynghoriad mewnol yn ddiweddar. Mae'r canllawiau hyn yn darparu gwybodaeth fanwl ar sut i gydymffurfio â'r Safonau wrth drefnu cyfarfodydd sy'n agored i'r cyhoedd ac a fydd yn cael eu hyrwyddo i reolwyr a staff yn eu timau.

Camau pellach i'w cymryd

Hyrwyddiad ymhellach y canllawiau newydd Yr Iaith Gymraeg - Cyfathrebu a Marchnata.

Safonau 33-38 yn ymwneud â chyhoeddusrwydd a hysbysebu, arddangos deunydd yn gyhoeddus, cynhyrchu a chyhoeddi dogfennau a ffurflenni

Cynnydd

Gwnaed cynnydd da trwy gydol y flwyddyn i sicrhau cydymffurfiaeth â'r safonau hyn. Yn ogystal â'r Adnoddau a Chanllawiau i Reolwr a'r Canllawiau Cyfathrebu a Marchnata, gofynnwyd i Reolwyr archwilio deunyddiau a dogfennau presennol yn eu meysydd gwasanaethau i sicrhau cydymffurfiaeth sydd wedi arwain at gynnydd amlwg mewn ceisiadau cyfieithu.

Camau pellach i'w cymryd

Cyflwyno system archwilio fewnol i sicrhau cydymffurfiad. Mynd i'r afael ag unrhyw ddigwyddiadau ddifyg cydymffurfio pan fyddant yn digwydd.

Safonau 39-46 yn ymwneud â gwefan, apiau a chyfryngau cymdeithasol y bwrdd iechyd
Cynnydd
Rhoddwyd cynlluniau ar waith ar gyfer cyflwyno gwefan newydd ar gyfer BIAP yn ystod 2019-2020. Dyluniwyd y wefan newydd i gydymffurfio â gofynion y Safonau. Penodwyd Cyfieithydd Cyfathrebu Iaith Gymraeg dros dro newydd i gynyddu lefelau cydymffurfio â'r Safonau hyn. Mae'r swydd hon yn cael ei hadolygu ar hyn o bryd i archwilio opsiynau ar gyfer recriwtio Cyfieithydd barhaol i'r bwrdd iechyd.
Camau pellach i'w cymryd
Parhau i fonitro lefelau cydymffurfio. Cyflwyno system archwilio fewnol i sicrhau cydymffurfiad. Mynd i'r afael ag unrhyw ddigwyddiadau ddifyg cydymffurfio pan fyddant yn digwydd.

Safonau 47-49 yn ymwneud ag arwyddion
Cynnydd
Mae gweithdrefnau ar waith i sicrhau bod arwyddion newydd ac arwyddion adnewyddu yn cydymffurfio â'r Safonau. Mae pecyn adnoddau defnyddiol hefyd wedi'i ddatblygu ar gyfer arwyddion dros dro mwy cyffredin a fydd yn ei gwneud hi'n haws i staff gydymffurfio â'r Safonau ar fyr rybudd.
Camau pellach i'w cymryd
Cyflwyno system archwilio fewnol i sicrhau cydymffurfiad. Mynd i'r afael ag unrhyw ddigwyddiadau ddifyg cydymffurfio pan fyddant yn digwydd.

Safonau 50-53 yn ymwneud â derbyn ymwelwyr
Cynnydd
Mae bathodynau, llinynnau gwddf a phosteri i gyd ar gael i brif staff y dderbynfeydd i helpu nodi staff sy'n siarad Cymraeg yn yr ardaloedd hyn. Mae BIAP yn y broses o weithredu'r gweithdrefnau cymeradwyo swyddi gwag newydd i nodi'r sgiliau Cymraeg sy'n ofynnol ar gyfer swyddi newydd a gwag o fewn y prif dderbynfeydd i sicrhau bod pob ymdrech yn cael ei gwneud i recriwtio siaradwyr Cymraeg i swyddi allweddol lle mae bylchau yn bodoli. Trwy gydol 2019-2020, anfonwyd gwybodaeth yn rheolaidd at brif staff y dderbynfeydd am hyfforddiant Cymraeg penodedig ar gyfer y rhai sy'n dymuno dysgu neu wella eu sgiliau Cymraeg.
Camau pellach i'w cymryd
Adolygu strategaeth sgiliau dwyieithog y sefydliad. Parhewch i fynd i'r afael â bylchau yn y prif dderbynfeydd lle nad oes siaradwyr Cymraeg. Parhau i gynnig hyfforddiant Cymraeg wedi'i dargedu at staff y brif dderbynfeydd.

Safonau 54-59 yn ymwneud â dyfarnu grantiau a chontractau
Cynnydd
Nid yw BIAP yn dyfarnu grantiau. Mae contractau'n cael eu hysbysebu a'u dyfarnu yn unol â gofynion y Safonau. Rheolir y broses hon yn ganolog gan NWSSP. Mae dogfennau gweithdrefnol comisiynu a chontractio sy'n fewnol i BIAP yn cynnwys canllawiau a gwybodaeth sy'n galluogi'r bwrdd iechyd i gydymffurfio â'r safonau hyn.
Camau pellach i'w cymryd
Parhewch i fonitro lefelau cydymffurfio os yw'r gweithdrefnau cyfredol yn newid.

Safonau 60-61 yn ymwneud â hyrwyddo gwasanaethau Cymraeg
--

Cynnydd
Mae BIAP wedi ymrwymo i drin Cymraeg a Saesneg yn gyfartal ac mae ganddo fesurau ar waith i sicrhau bod defnyddwyr gwasanaethau yn cael mynediad at yr holl wasanaethau yn ddwyieithog p'un a fydd hyn yn cynnwys defnyddio staff sy'n siarad Cymraeg neu gymorth gan wasanaethau cyfieithu a dehongli proffesiynol. Felly, mae'r holl wasanaethau ar gael ac yn cael eu hyrwyddo'n ddwyieithog.
Camau pellach i'w cymryd
Nid yn berthnasol.

Safon 62 yn ymwneud â hunaniaeth gorfforaethol
Cynnydd
Mae hunaniaeth gorfforaethol yn gwbl ddwyieithog ac yn cael ei reoli'n ganolog gan GIG Cymru.
Camau pellach i'w cymryd
Nid yn berthnasol.

Safonau 63 yn ymwneud â chysiau addysg a gynigir gan y bwrdd iechyd
Cynnydd
Cynhaliwyd trafodaethau ynghylch y mathau o gysiau addysgol a gynigir gan y Bwrdd Iechyd. Cynigir rhai cysiau'n ddwyieithog, er enghraifft, y cwrs modiwlaid 'Buddsoddi yn Eich Iechyd'. Mae'r ddogfen Adnoddau a Chanllawiau i Reolwr yn cynnwys gwybodaeth am gydymffurfio â'r safon hon megis gofyn cyn y cwrs a oes unrhywun yn dymuno derbyn deunyddiau cwrs a chyfarwyddyd trwy gyfrwng y Gymraeg. Byddai hyn yn caniatáu i'r bwrdd iechyd roi mecanweithiau ar waith i gyflwyno'r cwrs yn Gymraeg os yw'n bosibl.
Camau pellach i'w cymryd
Cynnal archwiliad manwl o'r cysiau addysgol cyfredol a gynigir ar draws y bwrdd iechyd i fonitro lefelau cydymffurfio.

Datblygu canllawiau penodol ar gyfer staff sy'n ymwneud â chynllunio a darparu cyrsiau addysgol.

Safon 64 yn ymwneud â systemau annerch cyhoeddus

Cynnydd

Ar hyn o bryd nid oes systemau annerch cyhoeddus ar waith yn BIAP.

Camau pellach i'w cymryd

Nid yn berthnasol.

Safonau 65-68 yn ymwneud â gofal sylfaenol

Cynnydd

Yn 2019-2020 cynigiwyd a chyflenwyd Sesiynau Ymwybyddiaeth Iaith Gymraeg i'r staff o dan contract annibynnol gofal sylfaenol ar draws Powys. Derbyniwyd y sesiwn yn gadarnhaol gan fynychwyr a bu cynnydd amlwg yn y ceisiadau gan staff meddygon teulu am gyngor a chefnogaeth wrth ddarparu gwasanaethau dwyieithog i drigolion Powys. Mae hyn wedi cynnwys gwneud dogfennau allweddol, arwyddion, hysbysiadau a gwefannau yn ddwyieithog. Mae'r Rheolwr Cymorth Gofal Sylfaenol hefyd yn y broses o archwilio sgiliau iaith Gymraeg staff contractwyr annibynnol gofal sylfaenol er mwyn i'r bwrdd iechyd hyrwyddo sefydliadau lle bydd gan y cyhoedd fynediad at staff sy'n siarad Cymraeg. Mae cyfleoedd hyfforddi iaith Gymraeg i'r staff hefyd wedi cael eu hyrwyddo i'r staff contractwyr annibynnol gofal sylfaenol trwy gydol y flwyddyn.

Camau pellach i'w cymryd

Dadansoddi'r data archwilio a hyrwyddo sefydliadau lle mae siaradwyr Cymraeg ar gael i ddelio â'r cyhoedd.

Parhau i hyrwyddo'r Safonau a chefnogi staff gofal sylfaenol i ddarparu gwasanaethau dwyieithog.

Safonau Lluio Polisi

Safonau 69 - 78A yn ymwneud â phenderfyniadau llunio polisi S
Cynnydd
Roedd polisi'r bwrdd iechyd ar asesu effaith cydraddoldeb (AEC) i fod i gael ei adolygu ar ôl iddo ddod i ben, fodd bynnag, mae hyn wedi'i ohirio oherwydd effeithiau'r pandemig COVID-19. Cytunwyd i ymestyn y polisi presennol yn ffurfiol yn y cyfamser. Mae hyn yn golygu bod yr effaith ar y Gymraeg yn cael ei hystyried ar gyfer pob polisi sydd angen cymeradwyaeth ffurfiol. Mae asesiad effaith Cymraeg hefyd yn rhan o'n gweithdrefnau ymgysylltu ac ymgynghori presennol fel yr oedd yn amlwg yn ein hymgyngoriad ar gyfer Rhaglen Lles Gogledd Powys lle mae nifer fawr o'n defnyddwyr gwasanaethau Cymraeg yn byw. Mae'r un gweithdrefnau AEC yn berthnasol i benderfyniadau mewn perthynas â gofal sylfaenol sy'n cwrdd â gofynion Safonau 78 a 78A. Yn 2019-2020 gwnaed AEC ar gyfer yr holl bolisiâu a gyflwynwyd i'r Pwyllgor Gweithredol a'r Bwrdd cyn derbyn cymeradwyaeth ffurfiol. Yn 2019-2020 cynhaliwyd 7 ymgynghoriad cyhoeddus a oedd wedi edrych ar yr effaith ar ddefnyddwyr gwasanaethau sy'n siarad Cymraeg. Roedd y rhain yn cynnwys: • Rhaglen Lles Gogledd Powys • Gwasanaethau Podiatreg • Bwrdd Partneriaeth Ranbarthol Powys • Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Powys • NHS Future Fit / Ymddiriedolaeth GIG Ysbyty Shrewsbury a Telford / cynaliadwyedd gwasanaethau a ddarperir gan Ymddiriedolaeth GIG Ysbyty Shrewsbury a Telford • Rhaglen Dyfodol Clinigol (Gwent) • Gofal a Chefnogaeth Lleol (model gofal sylfaenol Cymru) Mae gwaith yn parhau i adolygu gweithdrefnau AEC ac mae cynlluniau ar waith i fabwysiadu dull Powys-gyfan ar gyfer AEC. Mae Cyngor Sir Powys wedi cyflwyno offeryn asesu AEC cadarn sy'n cynnwys adran asesu effaith ar iaith Gymraeg fanylach. Mae'r bwrdd iechyd yn bwriadu mabwysiadu offeryn asesu tebyg i'w ddefnyddio yn BIAP yn ystod 2020-2021 er mwyn cryfhau'r mecanweithiau presennol ar gyfer edrych ar effaith ein penderfyniadau llunio polisi ar ein cymunedau Cymraeg eu hiaith.
Camau pellach i'w cymryd

Parhau i adolygu a gweithredu gweithdrefnau AEC mwy cadarn gydag asesiad cryfach o'r effaith ar y Gymraeg.

Cyhoeddi manylion y polisi a canllawiau gweithdrefnol newydd ar y wefan.

Safonau Gweithredu

Safon 79 yn ymwneud â pholisi ar ddefnydd mewnol o'r Gymraeg

Cynnydd

Mae'r ddogfen Adnoddau a Chanllawiau i Reolwr hefyd yn gweithredu fel polisi ar gyfer defnyddio'r Gymraeg yn fewnol a gyhoeddir ar y fewnwyd. Anogir defnydd o'r Gymraeg ochr yn ochr â hyrwyddo hyfforddiant Cymraeg ar gyfer y rhai sy'n dymuno dysgu neu wella eu sgiliau iaith.

Camau pellach i'w cymryd

Adolygu Adnoddau a Chanllawiau i Reolwr i asesu ei addasrwydd ar gyfer gofynion Safon 79.

Safonau 80 - 81 yn ymwneud â dogfennau cyflogaeth

Cynnydd

Gofynnir yn awtomatig i unigolion a ydynt yn dymuno derbyn copi o'u contract cyflogaeth yn Gymraeg trwy'r system recriwtio TRAC. Mae gan BIAP ddogfen ddwyieithog ar gyfer cynnal Adolygiadau Perfformiad a Datblygiad yr unigolyn ac mae copïau papur o ffurflenni sy'n ymwneud â chyflogaeth hefyd ar gael yn ddwyieithog.

Camau pellach i'w cymryd

Nid yn berthnasol

Safon 82 - yn ymwneud â pholisïau gweithredol

Cynnydd

Cyhoeddir y polisïau a restrir yn Safon 82 yn ddwyieithog gan NWSSP a gellir eu gweld <u>yma</u>
Camau pellach i'w cymryd
Nid yn berthnasol

Safon 83 - 88 yn ymwneud â chwynion a chamau disgyblu yn erbyn aelodau'r staff
Cynnydd
Mae polisïau a gweithdrefnau'r bwrdd iechyd ar gyfer delio â chwynion a chamau disgyblu ynghylch staff yn ddwyieithog. Mae systemau ar waith i ddefnyddio gwasanaethau annibynnol cyfieithu a dehongli proffesiynol i gynorthwyo staff sy'n dymuno defnyddio'r Gymraeg os nad yw'n briodol neu'n bosibl i aelod o'r Tîm AD sy'n siarad Cymraeg i gyflawni'r dyletswyddau hyn. Yn 2019 - 2020, ni ddewisodd unrhyw staff ddefnyddio'r Gymraeg yn ystod unrhyw gwynion neu achosion disgyblu.
Camau pellach i'w cymryd
Parhau i fonitro cydymffurfriad â'r safonau hyn i sicrhau cydraddoldeb i'n gweithwyr staff sy'n siarad Cymraeg.

Safon 89 yn ymwneud â meddalwedd gyfrifiadurol ddwyieithog
Cynnydd
Mae meddalwedd gyfrifiadurol ddwyieithog ar gyfer gwirio sillafu a gramadeg ar gael i'r holl staff BIAP.
Camau pellach i'w cymryd
Nid yn berthnasol

Safonau 90 - 95 yn ymwneud â'r fewnrwyd
Cynnydd

Bydd BIAP yn adolygu cynnwys ei fewnrwyd yn ystod 2020-2021 fel rhan o'r cynlluniau i ddiweddarau'r system fewnrwyd bresennol. Cyhoeddir dogfennaeth ddwyieithog eisoes ar y fewnrwyd a bydd y bwrdd iechyd yn ceisio datblygu tudalennau rhyngwyneb dwyieithog i fodloni gofynion y safonau hyn. Mae tudalen ddynodedig ar gyfer hyrwyddo Cymraeg wedi'i datblygu ar gyfer staff lle gallant gael gafael ar ddeunyddiau cymorth a gwybodaeth. Mae hyn yn cael ei adolygu a'i gynnal yn rheolaidd gan y Rheolwr Gwellu Gwasanaeth ar gyfer Cymraeg a'r Tîm Cyfathrebu.

Camau pellach i'w cymryd

Datblygu tudalennau rhyngwyneb dwyieithog ar y fewnrwyd i fodloni gofynion Safonau 90 - 95.

Safonau 96 - 101 yn ymwneud â sgiliau Cymraeg y staff a hyfforddiant

Cynnydd

Asesir a chofnodir sgiliau Cymraeg y staff ar system cofnodion staff electronig (ESR). Ar 18 Awst 2020, allan o 2934 o staff, roedd gan BIAP y staff canlynol â sgiliau iaith Gymraeg:

Dim sgiliau – 1077

Lefel 1 – 565

Lefel 2 – 151

Lefel 3 – 65

Lefel 4 – 58

Lefel 5 - 107

Yn ystod 2019-2020, hyrwyddwyd yr holl gyfleoedd i ddysgu a gwella sgiliau iaith Gymraeg i'r staff trwy'r fewnrwyd, Cyhoeddiadau Powys, a thrwy'r Arweinwyr Gwasanaethau a'r Rheolwyr. Mae gan staff gyfle i fynychu hyfforddiant yn ystod oriau gwaith. Os bydd y gwersi yn digwydd y tu allan i oriau gwaith, dylai staff wneud cais am absenoldeb astudio yn unol â gofynion ein polisi absenoldeb astudio. Mae'r bwrdd iechyd wedi cytuno i ariannu hyfforddiant Cymraeg. Mae gwybodaeth ar sut i gael mynedaidd at ddysgu anffurfiol ar-lein a hyfforddiant yn yr ystafell ddosbarth ar gael ar y fewnrwyd. Yn sgil y pandemig COVID-19, mae'r Rheoli Gwellu Gwasanaeth ar gyfer Cymraeg wedi cysylltu â'r Ganolfan Genedlaethol ar gyfer Dysgu Cymraeg a darparwyr lleol fel Prifysgol Aberystwyth i archwilio cyfleoedd yn y dyfodol ar gyfer hyfforddiant Cymraeg achrededig ar-lein a bydd staff yn cael eu hannog i

barhau â hyfforddiant fel hyn nes y clywir yn wahanol. Bydd y dulliau hyn yn cael eu hadolygu i asesu'r addasrwydd ar gyfer defnydd tymor hir yn y dyfodol.

Yn ystod 2019-2020 mynegodd 8 aelod o'r staff ddiddordeb mewn dysgu Cymraeg trwy'r Rheolwr Gwella Gwasanaeth ar gyfer Cymraeg. Mynychodd 3 aelod o'r staff wersi ffurfiol.

Mae 168 aelod o'r staff wedi cofrestru ar y cyrsiau Gwaith Cymraeg ar-lein sydd ar gael ac maent wrthi'n cwblhau'r modiwlau. Mae 31 aelod o staff wedi cwblhau pob un o'r modiwlau.

Camau pellach i'w cymryd

Parhau i hyrwyddo'r opsiynau hyfforddi sydd ar gael i'r staff ar draws BIAP. Annog mwy o staff i gwblhau'r modiwlau ar-lein Cymraeg Gwaith.

Safonau 102-103 yn ymwneud â hyfforddiant ymwybyddiaeth iaith Gymraeg

Cynnydd

Yn ystod 2019-2020, datblygwyd a chyflwynwyd Sesiwn Ymwybyddiaeth Iaith Gymraeg newydd i grwpiau staff gan gynnwys Contractwyr Gofal Sylfaenol Annibynnol, Anableddau Dysgu, a'r Gweithlu a Datblygu Sefydliadol. Mae'r sesiynau'n codi ymwybyddiaeth o egwyddor 'Y Cynnig Gweithredol' ac yn rhoi cyfle i dimau drafod yr her o ran gweithredu'r Safonau ac yn tynnu sylw at arfer gorau ac opsiynau ar gyfer goresgyn yr heriau hyn. Mae'r sesiwn hyfforddi newydd wedi cael derbyniad cadarnhaol gan staff sydd wedi mynychu oherwydd bod cyfle iddynt drafod sut mae'r Safonau'n berthnasol i'w meysydd gwasanaeth penodol. Bydd angen addasu'r sesiwn hon i'w defnyddio ar-lein yn y dyfodol yn sgil y pandemig COVID-19. Y bwriad hefyd yw cyflwyno'r sesiwn i grwpiau staff eraill ar sail mwy ffurfiol gyda phresenoldeb yn cael ei gofnodi ar ESR. Fodd bynnag, o leiaf, rhaid i'r holl staff gwblhau'r modiwl e-ddysgu 'Treat Me Fairly' fel rhan o'r hyfforddiant gorfodol craidd. Mae cwblhau'r cwrs hwn yn cael ei fonitro gan reolwyr llinell. Mae aelodau staff newydd hefyd yn cael gwybodaeth am Safonau'r Gymraeg ac egwyddor 'Y Cynnig Gweithredol' yn ystod hyfforddiant cynefino corfforaethol ac maent yn cael eu cyfeirio at wybodaeth ac adnoddau pellach i'w helpu yn eu rolau newydd.

Yn ystod 2019-2020 allan o 512 o weithwyr newydd, mae 234 wedi mynychu sesiwn cynefino corfforaethol. Mae Pandemig COVID-19 wedi golygu bod staff a

fyddai fel arfer yn cyflwyno hyfforddiant cynefino wedi cael eu hadleoli gan arwain at lai o gyrsiau cynefino corfforaethol yn cael eu rhedeg ar hyn o bryd.

Mae 210 aelod o staff wedi cael eu recriwtio i'r banc ac wedi cael cynnig i fynychu sesiwn cynefino corfforaethol yn wirfoddol er nad yw hyn yn orfodol. Rhoddir llawlyfr corfforaethol i aelodau staff y banc.

Camau pellach i'w cymryd

Parhau i gyflwyno'r sesiynau Ymwybyddiaeth Iaith Gymraeg newydd i'r staff ar draws yr holl gyfarwyddiaethau a chofnodi presenoldeb ar ESR.

Archwiliwch opsiynau i gyflwyno'r sesiwn hyfforddi hon yn rhithwir.

Gweithio'n agos gyda Hyfforddwyr Cynefino Corfforaethol a'r Tîm Gweithlu a Datblygu Sefydliadol i fonitro'r nifer sy'n derbyn sesiwn cynefino corfforaethol ac i roi gwybodaeth am ymwybyddiaeth iaith Gymraeg i'r rhai nad ydynt wedi mynychu sesiwn cynefino corfforaethol eto.

Safonau 104-105 yn ymwneud â dynodi staff sy'n siarad Cymraeg

Cynnydd

Mae bathodynau a llinynnau gwddf i ddynodi staff sy'n siarad Cymraeg neu'n dysgu Cymraeg ar gael i'r holl staff.

Mae templedi llofnod e-bost dwyieithog ar gael ar dudalen adnoddau Cymraeg ar y fewnwyd a hefyd yn y ddogfen Adnoddau a Chanllawiau i Reolwr.

Camau pellach i'w cymryd

Cynnwys llofnodion e-bost mewn archwiliadau mewnol o Safonau'r Gymraeg yn y dyfodol.

Safonau 106 - 109 yn ymwneud â recriwtio

Cynnydd

Yn ystod 2019-2020 gwnaed cynnydd sylweddol i ddatblygu a gweithredu gweithdrefnau newydd i sicrhau nad yw ein polisi a'n gweithdrefnau recriwtio yn rhoi siaradwyr Cymraeg sy'n dymuno ymgeisio am swyddi o dan unrhyw anfantais. Mae gweithdrefnau newydd ar gyfer cymeradwyo swyddi gwag wedi'u rhoi ar waith sy'n cynnwys offeryn asesu ar gyfer asesu'r sgiliau Cymraeg sy'n ofynnol ar gyfer swyddi newydd a gwag. Cyhoeddir pob hysbyseb swydd,

disgrifiad swydd a dogfennaeth recriwtio berthnasol yn ddwyieithog. Gwnaed cytundebau gyda chwmnïau cyfieithu proffesiynol i wneud cyfieithiadau amserol. Mae polisi recriwtio'r bwrdd iechyd wedi'i ddiwygio i adlewyrchu'r newidiadau gweithredol hyn.

Yn ystod 2019-2020:

Hysbysebwyd 0 swydd gyda sgiliau Cymraeg yn hanfodol

Hysbysebwyd 2 swydd lle roedd angen dysgu sgiliau'r Gymraeg pan benodwyd rhywun i'r swydd

Hysbysebwyd 535 o swyddi gyda sgiliau Cymraeg yn ddymunol

Hysbysebwyd 43 o swyddi lle nad oedd sgiliau'r Gymraeg yn angenrheidiol

Allan o 512 o weithwyr newydd yn ystod 2019-2020, roedd 28 ohonynt yn siarad Cymraeg. Penodwyd 3 o'r rheini i'r Gyfarwyddiaeth Iechyd Meddwl, penodwyd 5 i'r Gyfarwyddiaeth Menywod a Phlant a phenodwyd 14 i'r Gyfarwyddiaeth Gofal Sylfaenol a Chymunedol.

Camau pellach i'w cymryd

Parhau i hyrwyddo'r gweithdrefnau newydd cymeradwyo swyddi gwag a'r offeryn asesu sgiliau i reolwyr sy'n recriwtio ar draws y bwrdd iechyd.

Parhau i fonitro lefelau cydymffurfio ag Arweinwyr Gwasanaeth.

Safonau 110-110A yn ymwneud â chynllun ar gyfer ymgynghoriadau clinigol dwyieithog

Cynnydd

Mae cynllun wedi'i ddatblygu i alluogi'r bwrdd iechyd i gynyddu ei allu i gynnal ymgynghoriadau clinigol trwy gyfrwng y Gymraeg. Gwnaed ymgynghoriad gydag Arweinwyr Gwasanaethau Iaith Gymraeg a'r Pwyllgor Gweithredol ac fe'i cymeradwywyd ym mis Mai 2020. Bydd gweithrediad y cynllun hwn yn cael ei fonitro gan Arweinwyr Gwasanaethau Iaith Gymraeg a'r Arweinydd Gweithredol yr Iaith Gymraeg. Mae pandemig COVID-19 wedi gohirio cam gweithredu'r wefan newydd a disgwylir i'r cynllun nawr gael ei gyhoeddi ar y wefan ym mis Medi 2020.

Camau pellach i'w cymryd

Croesgyfeirio'r cynllun gweithredu gyda Chynllun Cymraeg trosfwaol newydd ar gyfer BIAP yn 2020-2021.

Hyrwyddo'r cynllun i staff ar draws y bwrdd iechyd.

Gweithredu a monitro'r camau a nodwyd yn y cynllun 5 mlynedd.

Safonau 111 - 113 yn ymwneud ag arwyddion

Cynnydd

Mae gweithdrefnau ar waith i sicrhau bod yr holl arwyddion parhaol, rhai newydd ac adnewyddu, yn cael eu cynhyrchu a'u harddangos yn unol â gofynion y Safonau.

Mae adnoddau wedi'u datblygu a'u hyrwyddo i'r staff sy'n cynhyrchu arwyddion dros dro i sicrhau bod y rhain hefyd yn cael eu harddangos yn unol â'r gofynion hyn. Gofynnodd Arweinwyr Gwasanaeth Iaith Gymraeg am archwiliad o arwyddion a hysbysiadau dros dro yn eu meysydd gwasanaethau sydd wedi arwain at gynnydd mewn cyfieithu arwyddion dros dro presennol. Bydd yr archwiliadau hyn yn parhau yn rheolaidd yn y dyfodol i fonitro cydymffurfiaid.

Camau pellach i'w cymryd

Parhau i fonitro lefelau cydymffurfio.

Cynnwys arwyddion mewn archwiliadau mewnol o'r Safonau yn y dyfodol.

Safon 114 yn ymwneud â chyhoeddiadau wedi'u recordio dros offer sain

Cynnydd

Nid oes gan BIAP unrhyw systemau cyhoeddiadau sain ar waith, fodd bynnag, mae sgriniau arddangos gweledol newydd wedi'u cyflwyno o gwmpas y bwrdd iechyd sy'n arddangos gwybodaeth ddwyieithog i staff.

Camau pellach i'w cymryd

Nid yn berthnasol

Pryderon a Chwynion

Yn ystod 2019-2020 ni dderbyniodd BIAP unrhyw gwynion mewn perthynas â gweithredu Safonau'r Gymraeg.

Mae BIAP yn dilyn yr amodau a nodir ym mholisi 'Gweithio i Wella' GIG Cymru. Mae'r ddogfen hon yn nodi sut y mae'n rhaid i Fyrddau Iechyd ac Ymddiriedolaethau yng Nghymru fynd i'r afael â phryderon a chwynion yn unol â Rheoliadau Pryderon, Cwynion a Threfniadau Gwneud Iawn y GIG (2011). Mae'r dogfennau hyn yn cynnwys gwybodaeth am ddelio â chwynion sy'n ymwneud â'r Gymraeg ynghyd â chwynion a wneir i fwrdd iechyd trwy gyfrwng y Gymraeg. Gellir gweld copïau o'r dogfennau hyn [yma](#).

Yn ogystal â hyn, mae BIAP wedi diweddarau'r wybodaeth ar dudalen pryderon ei wefan sydd hefyd â gwybodaeth ychwanegol am gwynion sy'n ymwneud â gweithredu Safonau'r Gymraeg. Gellir gweld y dudalen hon [yma](#).

Symud Ymlaen

Fel yr amlinellwyd yng nghorff yr adroddiad, mae BIAP wedi ymrwymo i gynyddu lefelau cydymffurfio â Safonau'r Gymraeg ym mhob maes ar draws y bwrdd iechyd. Mae BIAP yn falch o'r camau sylweddol a gymerwyd eisoes i wella ein darpariaeth gwasanaethau dwyieithog ar gyfer ein defnyddwyr gwasanaethau, staff, rhanddeiliaid ac aelodau'r cyhoedd.

Fodd bynnag, rydym yn cydnabod bod meysydd i'w wella mewn a byddwn yn mynd i'r afael â meysydd pryderus yn ystod 2020-2021.

Mae camau pellach i'w cymryd eisoes wedi'u nodi yn Adran Materion sy'n Codi yn yr adroddiad hwn ac mae BIAP yn bwriadu datblygu cynllun Gweithredu Cymraeg cyffredinol ar gyfer 2020-2021 i sicrhau bod y camau hyn yn cael eu cyflawni. Bydd y cynllun yn anelu at goladu'r holl nodau ac amcanion y Gymraeg o fewn man unigol a bydd yn croesgyfeirio gweithredoedd tebyg a nodwyd yn y cynlluniau a'r strategaethau canlynol:

- Fframwaith Strategol Mwy Na Geiriau
- Cynllun 5-mllynedd BIAP ar gyfer Ymgynghoriadau Clinigol drwy gyfrwng y Gymraeg
- Strategaeth Sgiliau Dwyieithog BIAP (i gael ei hailddatblygu yn 2020-2021)
- IMTP

- Unrhyw gamau gweithredu Cymraeg penodol eraill a nodwyd mewn cynlluniau gweithredu / cofrestrau risg eraill

Mae'r bwrdd iechyd yn bwriadu i'r cynllun trosfwaol newydd hwn fod yn ddogfen fyw i fonitro ein cydymffurfriad cyffredinol â Safonau'r Gymraeg ac i fonitro'r cynnydd a wnaed mewn meysydd gwasanaethau allweddol a'r rhai a nodir fel meysydd sydd angen eu gwella.

Mae BIAP wedi ymrwymo i sicrhau cydraddoldeb i'r Gymraeg a siaradwyr Cymraeg a byddwn yn parhau i hyrwyddo ac annog defnyddio'r Gymraeg o fewn BIAP ar bob cyfle.

I gael rhagor o wybodaeth am fanylion yr adroddiad hwn ac i gael rhagor o wybodaeth am weithrediad BIAP o'r Safonau'r Gymraeg, cysylltwch â'r Rheolwr Gwella Gwasanaeth ar gyfer Cymraeg trwy e-bostio:

Kathryn.Cobley2@wales.nhs.uk